

**ЗВЕРТАННЯ. ВСТАВНІ СЛОВА.
МОРФОЛОГО-СИНТАКСИЧНИЙ
РОЗБІР ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ.
ТРЕНУВАЛЬНІ ВПРАВИ.**

**Учитель – методист
НВК № 12 „Школа-ліцей”
Скульська Н. І.**

Рівне – 2008

Тема: *Звертання. Вставні слова. Морфолого-синтаксичний розбір простого речення. (Тренувальні вправи)*

Мета: *Формувати певну систему знань учнів про звертання, вставні слова; підвищувати пунктуаційну грамотність – удосконалювати пунктуаційні вміння правильно розставляти розділові знаки при звертаннях, вставних словах; формувати вміння вживати звертання і вставні слова у мовленні; структурувати вивчений теоретичний матеріал шляхом морфолого-синтаксичного розбору простого речення; виховувати повагу і любов до рідної мови, бажання користуватися нею.*

Тип уроку: *Урок формування практичних умінь і навичок.*

Наочність: *Роздавальний матеріал.*

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент.

II. Перевірка виконання домашнього завдання.

- Чи всі справилися із домашнім завданням?

- А я вас просила підготувати запитання до мене, відповідь на які ви хотіли б отримати впродовж уроку. Є такі? Будь ласка, зачитайте їх.

(Спільне цілевизначення, а потім власні порівнюють із заздалегідь записаними вчителем)

- Отже, як бачите, ще є потреба звернути увагу на основні питання, що стосуються і звертання, і вставних слів та сполучень слів. Я відчула, що ви захочете попрацювати над цими запитаннями. Тому прошу взяти в руки листки „Цілі уроку”.

Цілі уроку

ЗНАТИ: *теоретичний матеріал про звертання, вставні слова та сполучення слів.*

УМІТИ: *знаходити вставні слова, звертання у реченні, тексті; використовувати їх в усному та писемному мовленні; правильно ставити розділові знаки у реченнях із звертаннями та вставними словами; робити морфолого-синтаксичний розбір простого речення.*

- Отже, до праці, любі сонечка.

Запис у зошиті теми уроку.

- Працюватимемо у групах. (Лідери груп тягнуть жереб-завдання)

I ГРУПА	II ГРУПА
<i>Розповісти про звертання</i>	<i>Розповісти про вставні слова</i>

Цілі уроку

ЗНАТИ: *теоретичний матеріал про звертання, вставні слова та сполучення слів.*

УМІТИ: *знаходити вставні слова, звертання у реченні, тексті ;
використовувати їх в усному та писемному мовленні;
правильно ставити розділові знаки у реченнях із звертаннями
та вставними словами ;
робити морфолого-синтаксичний розбір простого речення.*

Цілі уроку

ЗНАТИ: *теоретичний матеріал про звертання, вставні слова та сполучення слів.*

УМІТИ: *знаходити вставні слова, звертання у реченні, тексті ;
використовувати їх в усному та писемному мовленні;
правильно ставити розділові знаки у реченнях із звертаннями
та вставними словами ;
робити морфолого-синтаксичний розбір простого речення.*

Цілі уроку

ЗНАТИ: *теоретичний матеріал про звертання, вставні слова та сполучення слів.*

УМІТИ: *знаходити вставні слова, звертання у реченні, тексті ;
використовувати їх в усному та писемному мовленні;
правильно ставити розділові знаки у реченнях із звертаннями
та вставними словами ;
робити морфолого-синтаксичний розбір простого речення.*

Цілі уроку

ЗНАТИ: *теоретичний матеріал про звертання, вставні слова та сполучення слів.*

УМІТИ: *знаходити вставні слова, звертання у реченні, тексті ;
використовувати їх в усному та писемному мовленні;
правильно ставити розділові знаки у реченнях із звертаннями
та вставними словами ;
робити морфолого-синтаксичний розбір простого речення.*

I ГРУПА	II ГРУПА
<i>Розповісти про звертання</i>	<i>Розповісти про вставні слова</i>

I ГРУПА	II ГРУПА
<i>Розповісти про звертання</i>	<i>Розповісти про вставні слова</i>

I ГРУПА	II ГРУПА
<i>Розповісти про звертання</i>	<i>Розповісти про вставні слова</i>

I ГРУПА	II ГРУПА
<i>Розповісти про звертання</i>	<i>Розповісти про вставні слова</i>

I ГРУПА	II ГРУПА
<i>Розповісти про звертання</i>	<i>Розповісти про вставні слова</i>

I ГРУПА	II ГРУПА
<i>Розповісти про звертання</i>	<i>Розповісти про вставні слова</i>

I ГРУПА	II ГРУПА
<i>Розповісти про звертання</i>	<i>Розповісти про вставні слова</i>

I ГРУПА	II ГРУПА
<i>Розповісти про звертання</i>	<i>Розповісти про вставні слова</i>

I ГРУПА	II ГРУПА
<i>Розповісти про звертання</i>	<i>Розповісти про вставні слова</i>

I ГРУПА	II ГРУПА
<i>Розповісти про звертання</i>	<i>Розповісти про вставні слова</i>

I ГРУПА	II ГРУПА
<i>Розповісти про звертання</i>	<i>Розповісти про вставні слова</i>

I ГРУПА	II ГРУПА
<i>Розповісти про звертання</i>	<i>Розповісти про вставні слова</i>

Осінь.

Осене, яка ти чудова ! Душа радіє, споглядаючи твою красу! Напевно, не хочеться листячку з дерева падати ? І хоч уже останній місяць осені, на фруктових деревах та берізках воно ще міцно тримається за гілля. Листопад, кажуть, жовтню син, а грудню брат. Звісно, що так: листопад стелить землю листом, а грудень снігом. Тому, мабуть, поспішають відлетіти вирій запізнілі журавлі і своїм сумним „ кру-кру ” запитують: „ Чуєш, брате мій, товаришу мій? Відлітаємо ! ”

Осінь.

Осінь.

Осене, яка ти чудова ! Душа радіє, споглядаючи твою красу! Напевно, не хочеться листячку з дерева падати ? І хоч уже останній місяць осені, на фруктових деревах та берізках воно ще міцно тримається за гілля. Листопад, кажуть, жовтню син, а грудню брат. Звісно, що так: листопад стелить землю листом, а грудень снігом. Тому, мабуть, поспішають відлетіти вирій запізнілі журавлі і своїм сумним „ кру-кру ” запитують: „ Чуєш, брате мій, товаришу мій? Відлітаємо ! ”

Осінь.

Осінь.

Осене, яка ти чудова ! Душа радіє, споглядаючи твою красу! Напевно, не хочеться листячку з дерева падати ? І хоч уже останній місяць осені, на фруктових деревах та берізках воно ще міцно тримається за гілля. Листопад, кажуть, жовтню син, а грудню брат. Звісно, що так: листопад стелить землю листом, а грудень снігом. Тому, мабуть, поспішають відлетіти вирій запізнілі журавлі і своїм сумним „ кру-кру ” запитують: „ Чуєш, брате мій, товаришу мій? Відлітаємо ! ”

Осінь.

Осінь.

Осене, яка ти чудова ! Душа радіє, споглядаючи твою красу! Напевно, не хочеться листячку з дерева падати ? І хоч уже останній місяць осені, на фруктових деревах та берізках воно ще міцно тримається за гілля. Листопад, кажуть, жовтню син, а грудню брат. Звісно, що так: листопад стелить землю листом, а грудень снігом. Тому, мабуть, поспішають відлетіти вирій запізнілі журавлі і своїм сумним „ кру-кру ” запитують: „ Чуєш, брате мій, товаришу мій? Відлітаємо ! ”

Осінь.

(Коли лідери відповідають, усі уважно слухають і дають відгук на розповідь ; як члени групи, так і група протилежна).

Оцінки тим, хто відповідав.

- Візьміть листок „ Осінь ”. Виразно читаємо текст, всі учні слухають. визначаємо стиль, тему. (Стиль – художній; тема: Осінь – чудова пора року).

Осінь.

Осене, яка ти чудова ! Душа радіє, споглядаючи твою красу! Напевно, не хочеться листячку з дерева падати ? І хоч уже останній місяць осені, на фруктових деревах та берізках воно ще міцно тримається за гілля. Листопад, кажуть, жовтню син, а грудню брат. Звісно, що так: листопад стелить землю листом, а грудень снігом. Тому, мабуть, поспішають відлетіти вирій запізнілі журавлі і своїм сумним „ кру-кру ” запитують: „ Чуєш, брате мій, товаришу мій? Відлітаємо ! ”

Осінь.

Робота в парах або індивідуально: підкреслюють звертання і вставні слова, вказують їх місце у реченні та розділові знаки при них. Читаємо тільки ті речення, у яких є звертання чи вставні слова.

Оцінка за читання та відповіді учнів.

- Молодці, із завданням справилися. Але це чужий текст. А тепер спробуємо самостійно ввести в речення запропоновані звертання та вставні слова. Будь ласка, із запропонованими словами складіть речення :

На щастя; юначе; дорога подруго; дивна річ, добродію; мені здається.

Зачитують речення, на дошці малюють схему, пояснюють місце у реченні і розділові знаки.

Робота в групах за завданнями на карточках. Складання діалогів (перші репліки)

I ГРУПА

Складіть перші репліки діалогів, можливі у запропонованих ситуаціях спілкування

Ви зустрілись з директором школи під час прогулянки парком.

II ГРУПА

Складіть перші репліки діалогів, можливі у запропонованих ситуаціях спілкування

Ви обіцяєте мамі навести лад на своєму робочому столі без її участі.

Робота в парі (розігрування діалогу про шкільну форму).

Учні, уважно слухаючи, пишуть розподільний диктант (виписати звертання і вставні слова, що зустрічаються у діалозі).

Складіть перші репліки діалогів, можливі у запропонованих ситуаціях спілкування

Ви зустрілись з директором школи під час прогулянки парком.

Складіть перші репліки діалогів, можливі у запропонованих ситуаціях спілкування

Ви зустрілись з директором школи під час прогулянки парком.

Складіть перші репліки діалогів, можливі у запропонованих ситуаціях спілкування

Ви зустрілись з директором школи під час прогулянки парком.

Складіть перші репліки діалогів, можливі у запропонованих ситуаціях спілкування

Ви зустрілись з директором школи під час прогулянки парком.

Складіть перші репліки діалогів, можливі у запропонованих ситуаціях спілкування

Ви зустрілись з директором школи під час прогулянки парком.

Складіть перші репліки діалогів, можливі у запропонованих ситуаціях спілкування

Ви зустрілись з директором школи під час прогулянки парком.

Складіть перші репліки діалогів, можливі у запропонованих ситуаціях спілкування

Ви зустрілись з директором школи під час прогулянки парком.

Складіть перші репліки діалогів, можливі у запропонованих ситуаціях спілкування

Ви зустрілись з директором школи під час прогулянки парком.

Складіть перші репліки діалогів, можливі у запропонованих ситуаціях спілкування

Ви зустрілись з директором школи під час прогулянки парком.

Ви обіцяєте мамі навести лад на своєму робочому столі без її участі.

Ви обіцяєте мамі навести лад на своєму робочому столі без її участі.

Ви обіцяєте мамі навести лад на своєму робочому столі без її участі.

Ви обіцяєте мамі навести лад на своєму робочому столі без її участі.

Ви обіцяєте мамі навести лад на своєму робочому столі без її участі.

Ви обіцяєте мамі навести лад на своєму робочому столі без її участі.

Ви обіцяєте мамі навести лад на своєму робочому столі без її участі.

Ви обіцяєте мамі навести лад на своєму робочому столі без її участі.

Ви обіцяєте мамі навести лад на своєму робочому столі без її участі.

Ви обіцяєте мамі навести лад на своєму робочому столі без її участі.

Ви обіцяєте мамі навести лад на своєму робочому столі без її участі.

Звертання	Вставні слова
<i>Оксанко, по дружечко, Уляно, о Боже</i>	<i>Звичайно, може, між нами кажучи, мабуть</i>

Синтаксичний розбір речення. Звернення до алгоритму.

АЛГОРИТМ СИНТАКСИЧНОГО РОЗБОРУ ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ

1. З'ЯСУЙТЕ ВИД РЕЧЕННЯ ЗА МЕТОЮ ВИСЛОВЛЮВАННЯ

Розповідне

Питальне

Спонукальне

2. УКАЖІТЬ ВИД РЕЧЕННЯ ЗА ЕМОЦІЙНИМ ЗАБАРВЛЕННЯМ

Окличне

Неокличне

3. ВИДІЛІТЬ ГРАМАТИЧНУ ОСНОВУ. З'ЯСУЙТЕ, ЯКИМИ ЧАСТИНАМИ МОВИ ВИРАЖЕНІ ПІДМЕТ І ПРИСУДОК

4. ВИЗНАЧТЕ ВИД РЕЧЕННЯ ЗА ГРАМАТИЧНОЮ ОСНОВОЮ

Двоскладне

Односкладне

5. ВИЗНАЧТЕ ДРУГОРЯДНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ

Додаток

Означення

Обставина

6. ВИЗНАЧТЕ ВИД РЕЧЕННЯ ЗА НАЯВНІСТЮ ДРУГОРЯДНИХ ЧЛЕНІВ

Поширене

Непоширене

7. УСКЛАДНЕНЕ ЧИ НЕУСКЛАДНЕНЕ

Звертання

*Вставні слова та
словосполучення*

Оксаночко, ти до школи йдеш ? (Питальне, неокличне, просте, двоскладне, поширене, ускладнене непоширеним звертанням)

Незабаром, може, святий Миколай гарного подаруночка принесе. (Речення розповідне, неокличне, просте, двоскладне, поширене, ускладнене вставним словом „ може ”)

- Отже, чи виконали ми ті завдання, які визначили на початку уроку ? Звернімося до листка „ Цілі уроку ”. Діти, може, впродовж уроку ще якісь запитання з’явилися ?

- Всі ви сьогодні за роботу на уроці отримуєте оцінку. (мотивація оцінок)

- А від святого Миколая також хочете мати подаруночок ?

Розгорніть, будь ласка, книжки на с. 108, вправа 196 (усно).

Домашнє завдання : *написати лист святому Миколаю, у якому розповісти про себе і про те, який подаруночок ви хотіли б від нього отримати. Використовуйте звертання та вставні слова.*

ОСІНЬ.

Осене, яка ти чудова ! Душа радіє, споглядаючи твоєю красу! Напевно, не хочеться листячку з дерева падати ? І хоч уже останній місяць осені, на фруктових деревах та берізках воно ще міцно тримається за гілля. Листопад, кажуть, жовтню син, а грудню брат. Звісно, що так: листопад стелить землю листом, а грудень снігом. Тому, мабуть, поспішають відлетіти у вирій запізнілі журавлі і своїм сумним „кру-кру” запитують: „ Чуєш, брате мій, товаришу мій? Відлітаємо ! ”

Осінь.

Дорогий святий Миколаю!

Незабаром свято, якого чекають всі діти, з нетерпінням чекаю і я. В цей день збуваються мрії і бажання дітвори. Поведінка в кожного із нас різна: хтось слухняний, а хтось бешикетник. Та кожному з нас хочеться від тебе подарунка. Моя поведінка не завжди зразкова, але я обов'язково постараюсь змінитись в кращу сторону. І якщо твоя ласка, подаруй мені МРЗ-плеєр.

20.11.06р.

*Дорогому Миколайові
від Оксани*

